

Digitalna forenzika

Andrej Brodnik

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Osnove računalniških omrežij

poglavja 21, 23, 24 in 25

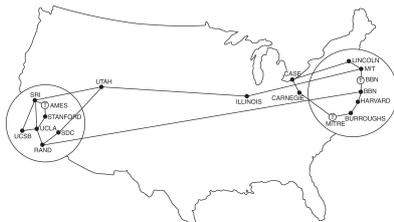
- iz zgodovine

ENIAC	ARPANET	Intel 8080	Mac & IBM PCs	WWW	Internet2
1946	1969	1974	1980s	1991	1999

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Osnove računalniških omrežij

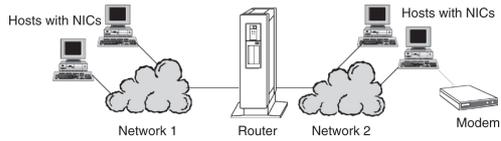
- iz zgodovine: ARPANET
- TCP/IP: 1973/74

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Osnove računalniških omrežij

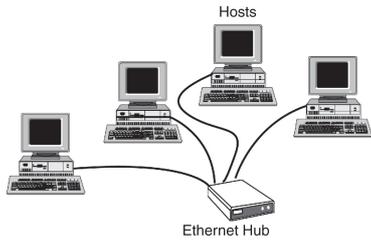
- mreža, omrežje in medmrežje

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Mreža

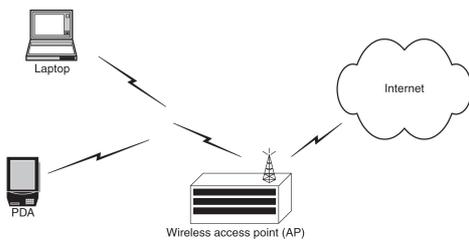
- ethernet mreža IEEE 802.3

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Mreža

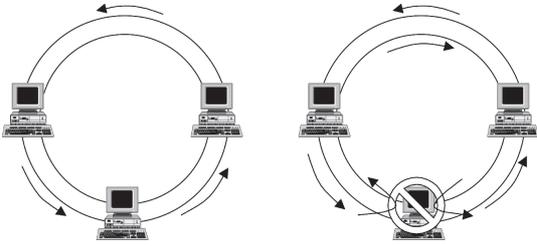
- ethernet mreža IEEE 802.11

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Mreža

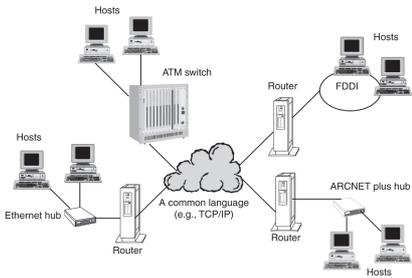
- FDDI mreža

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Omrežje

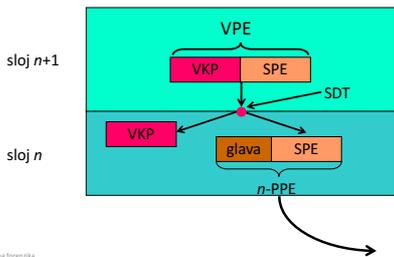
- omrežje in skupni jezik

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Koncept omrežnih slojev

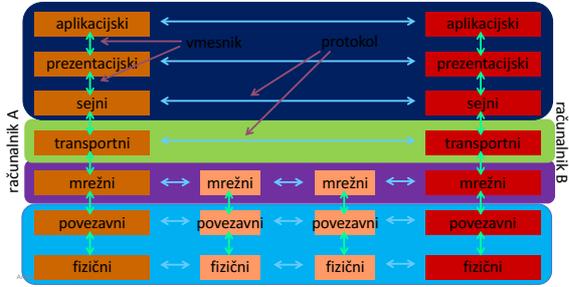
- vsak sloj je neodvisen od ostalih
- nudi storitve drugim slojem in uporablja storitve drugih slojev

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

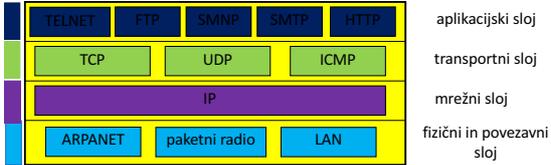
Referenčni modeli

- sloji referenčnega modela OSI: fizični, povezavni, mrežni, transportni, sejni, predstavitveni, aplikacijski.

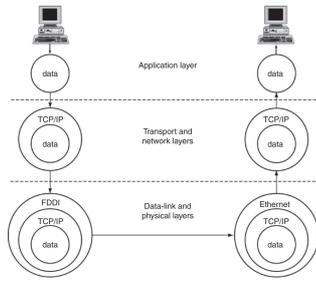
Referenčni model – TCP/IP

- referenčni model TCP/IP
 - je osnova Interneta in *de facto* standard
 - nima predstavnijskega in sejnega sloja
 - fizični in linijski sloj je združen v t.i. "*host to network layer*"
 - povezavna plast razdeljena na MAC in LLC (IEEE 802)

Vsebniki

- primer TCP/IP

Fizični in povezavni sloj

- fizični: fizični prenos signalov
- povezavni:
 - najpogostejši IEEE 802.11
 - združuje različne tehnologije
 - med najbolj znanimi IEEE 802.3, 11, 15, 16, ...
 - razdeljen na MAC in LLC
 - MAC – *media access control*: različen ed tehnologijami
 - LLC – *link layer control*: enak za vse tehnologije

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Mrežni sloj

- IP (*internet protocol* – medmrežni protokol) skrbi za transparentno pošiljanje podatkov med mrežami
- dostava ni zagotovljena niti vrstni red dostave
- osnova je skupni naslovni prostor (IPv4, IPv6)
- povezava s povezavnim slojem je protokol ARP (orodje arp)
- **Izziv:** preverite kateri računalniki so v vaši mreži. Kako lahko uporabimo protokol v forenzični preiskavi? Kako lahko s protokolom in še kakšnim orodjem sledimo dogodkom v naši mreži?

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Prenosni sloj

- prenosni ali transportni sloj
- TCP in UDP osnovna protokola: povezavni in brezpovezavni način delovanja
- TCP predstavlja tok podatkov med procesoma na različnih računalnikih

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

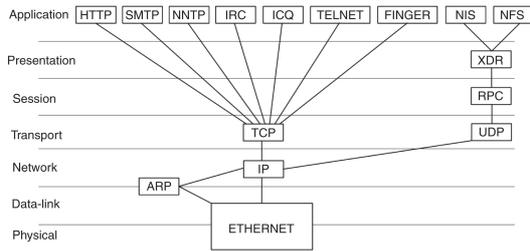
Aplikacijski sloj

- standardne aplikacije: pošta, splet, novice, IRC, ...
- nestandardne aplikacije: definira uporabnik

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

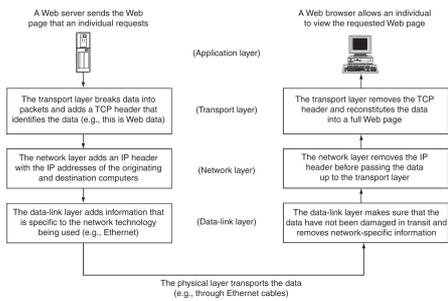
Primer TCP/IP

- primer taksonomije protokolov

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Protokolni sklad TCP/IP

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij

- osnovna orodja na voljo v operacijskem sistemu

```

• arp:
Andy@svarun:~[122]#> arp -an
? (192.168.127.7) at 00:1f:5b:f2:e1:da on r10 expires in 1189
seconds [ethernet]
? (192.168.127.1) at 00:13:f7:39:d8:d1 on r10 permanent
[ethernet]
    
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij ...

- netstat:

```

Andy@svarun:~[124]#> netstat -rn
Routing Table

Internet:
Destination      Gateway         Flags         Refs      Use    Netif Expire
default          213.256.19.90  DGS          0         0      tun0
10.0.0.1         link#11        URS          0         0      tun0
10.0.0.2         link#11        URS          0         0      tun0
127.0.0.1        link#10        U            0         0      lo
192.168.127.0/24 link#7         U            0         0      r10
192.168.127.1   link#7         U            0         0      lo
192.168.127.17  link#7         U            0         0      lo
213.256.19.90   link#11        URS          0         0      tun0

Internet:
Destination      Gateway         Flags         Netif Expire
:::96           :::           URS          100
:::10.0.0.0/96  :::           U           100
fe80::10/10     :::           U           100
fe80::10/64     link#7        U           100
fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 link#7        URS          100
fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 link#8        U           100
fe80::100/64    link#10       U           100
fe80::100/64    link#10       U           100
ff01::10/32    fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 U           100
ff01::100/32   fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 U           100
ff02::1/6      :::           U           100
ff02::10/32    fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 U           100
ff02::100/32   fe80::213:f7ff:fe39:d8d1::10 U           100
ff02::100/32   :::           U           100
    
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij ...

- sockstat:

```

Andy@svarun:~[128]#> sockstat
USER      COMMAND  PID  FD  PROTO  LOCAL ADDRESS    FOREIGN
ADDRESS
...      imap     97205 0   stream -> ??
dovecot  imap-login 97204 3   stream -> ??
dovecot  imap-login 97204 4   tcp4    *:143          *:
dovecot  imap-login 97204 5   tcp4    *:1993          *:
dovecot  imap-login 97204 11  stream -> /var/run/dovecot/login/default
bind     named     1750 513 udp4  127.0.0.1:53   *:
bind     named     1750 514 udp4  10.0.0.1:53    *:
root     syslogd  1649 4   dgram   /var/run/log
root     syslogd  1649 5   dgram   /var/run/logpriv
...
    
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij ...

```

• ifconfig:
Andy@svarun:-[131]# ifconfig
alo0: flags=8002<BROADCAST,SIMPLEX,MULTICAST> metric 0 mtu 1500
    options=c3198<VLAN_MTU,VLAN_HWTAGGING,VLAN_HWCSUM,TSO4,WOL_MCAST,WOL_
    MAGIC,VLAN_HWTSO,LINKSTATE>-
    ether 54:04:a6:94:54:0b
    nd6 options=23<PERFORMNUD,ACCEPT_RTADV,AUTO_LINKLOCAL>
    media: Ethernet autoselect
r10: flags=8843<UP,BROADCAST,RUNNING,SIMPLEX,MULTICAST> metric 0 mtu
1500
    options=3808<VLAN_MTU,WOL_UCAST,WOL_MCAST,WOL_MAGIC>
    ether 00:13:f7:39:d8:d1
    inet6 fe80::213:f7ff:fe39:d8d1r10 prefixlen 64 scopeid 0x7
    inet 192.168.127.1 netmask 0xfffff00 broadcast
192.168.127.255
    nd6 options=23<PERFORMNUD,ACCEPT_RTADV,AUTO_LINKLOCAL>
    media: Ethernet autoselect (100baseTX <full-duplex>)
    status: active
r11: flags=8843<UP,BROADCAST,RUNNING,SIMPLEX,MULTICAST> metric 0 mtu
1500
    options=3808<VLAN_MTU,WOL_UCAST,WOL_MCAST,WOL_MAGIC>
    ether 00:13:f7:39:da:c7
    inet6 fe80::213:f7ff:fe39:dac7r11 prefixlen 64 scopeid 0x8
    nd6 options=23<PERFORMNUD,ACCEPT_RTADV,AUTO_LINKLOCAL>
    media: Ethernet autoselect (100baseTX <full-duplex>)
    status: active
    
```

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij ...

```

• ifconfig:
lo0: flags=8049<UP,LOOPBACK,RUNNING,MULTICAST> metric 0 mtu 16384
    options=3<RXCSUM,TXCSUM>
    inet6 ::1 prefixlen 128
    inet6 fe80::1%lo0 prefixlen 64 scopeid 0xa
    inet 127.0.0.1 netmask 0xff000000
    nd6 options=23<PERFORMNUD,ACCEPT_RTADV,AUTO_LINKLOCAL>
ipfw0: flags=8801<UP,SIMPLEX,MULTICAST> metric 0 mtu 65536
    nd6 options=23<PERFORMNUD,ACCEPT_RTADV,AUTO_LINKLOCAL>
tun0: flags=8051<UP,POINTOPOINT,RUNNING,MULTICAST> metric 0 mtu
1492
    options=8000<LINKSTATE>
    inet 10.0.0.1 --> 10.0.0.2 netmask 0xfffff00
    inet 193.77.156.167 --> 213.250.19.90 netmask 0xfffff00
    nd6 options=21<PERFORMNUD,AUTO_LINKLOCAL>
    Opened by PID 85187
    
```

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Nekaj osnovnih orodij ...

• tcpdump / pcap:

```

Andy@svarun:-[129]# svarun# tcpdump -i r10 -n
tcpdump: verbose output suppressed, use -v or -vv for full protocol
decode
listening on r10, link-type EN10MB (Ethernet), capture size 65535
bytes
08:10:33.878428 IP 193.77.156.167.22 > 192.168.127.7.53945: Flags
[P.], seq 1108677235, len 1040, options
[nop,nop,TS val 2243985208 ecr 1042431634], length 192
08:10:33.878574 IP 192.168.127.7.53945 > 193.77.156.167.22: Flags [.],
ack 192, win 33208, options [nop,nop,TS val 1042431634 ecr
2243985208], length 0
08:10:34.379667 IP 192.168.127.7.47895 > 195.221.158.190.56534: UDP,
length 137
08:10:34.429933 IP 192.168.127.7.47895 > 111.221.74.19.40012: UDP,
length 32
08:10:34.441387 IP 195.221.158.190 > 192.168.127.7: ICMP
195.221.158.190 udp port 56534 unreachable, length 156
08:10:34.712616 IP 111.221.74.19.40012 > 192.168.127.7.47895: UDP,
length 434
08:10:34.878466 IP 193.77.156.167.22 > 192.168.127.7.53945: Flags
[P.], seq 192736, ack 1, win 1040, options [nop,nop,TS val
2243986208 ecr 1042431634], length 544
...
    
```

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

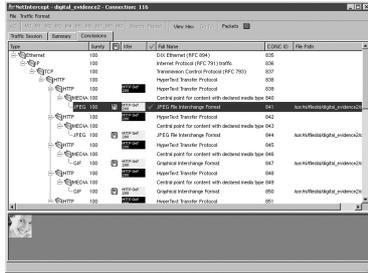
Nekaj osnovnih orodij ...

- **Izziv:** uporabite osnovna orodja in si oglejte okolico svojega sistema.
- **Izziv:** pregledajte svoj sistem in preverite, katere vse storitve nudi okolici?
- **Izziv:** orodje tcpdump omogoča hranjenje zajetih podatkov in kasnejšo raziskavo. Slednjo lahko naredimo z orodjem Wireshark. Preverite kako to gre.
- **Izziv:** izvedite korektno forenzičen zajem omrežnih podatkov na vašem sistemu ter ga objavite na forumu. Kolega naj naredi forenzično analizo le-teh.

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

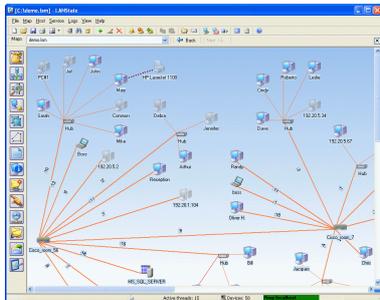
Profesionalna in druga orodja

- Nisun forenzična orodja <http://www.nisun.com/sandstorm.php>: netintercept

Profesionalna in druga orodja

- protokoli za upravljanje z omrežji: snmp, rmon, ...

Protokol SNMP

- snmp v2 in v3
- nepovezavni način prenosa podatkov: UDP
- dve vrsti ukazov:
 - prenos podatkov na zahtevo in
 - prenos ob dogodku
- podatki o stanju omrežja se hranijo v MDB in v dnevniških zapisih
- **Izziv: poiščite orodja za preiskovanje omrežja s protokolom snmp in preiščite svojo okolico.**

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Vse je v številkah

- www.fri.uni-lj.si = 212.235.188.25
- storitev DNS preslikuje med črkovnim nizom in številko
 - namesto DNS storitve lahko uporabimo preslikovalno tabelo v datoteki /etc/hosts
- strežnik DNS sprašuje druge strežnike DNS, če česa ne ve
 - datoteka /etc/namedb/named.root
- orodji *dig* in *nslookup*

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Strežnik DNS

```

• datoteka /etc/namedb/named.root (izvleček):
; formerly NS.INTERNIC.NET
;
.          3600000   IN      NS       A.ROOT-SERVERS.NET.
A.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   A       198.41.0.4
A.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   AAAA    2001:503:BA3E::2:30
;
; FORMERLY NS1.ISI.EDU
;
B.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   NS      B.ROOT-SERVERS.NET.
B.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   A       192.228.79.201
;
; FORMERLY C.PSI.NET
;
C.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   NS      C.ROOT-SERVERS.NET.
C.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   A       192.33.4.12
;
; FORMERLY TERP.UMD.EDU
;
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   NS      D.ROOT-SERVERS.NET.
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   A       128.8.10.90
D.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   AAAA    2001:500:2D::D
;
; FORMERLY NS.NASA.GOV
;
E.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   NS      E.ROOT-SERVERS.NET.
E.ROOT-SERVERS.NET. 3600000   A       192.203.230.10
;
; FORMERLY NS.ISC.ORG

```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Strežnik DNS

- *Izziv:* poiščite z ustreznim orodjem svoj strežnik DNS storitve in pregledajte, kaj vse hrani.
- *Izziv:* s kolegi se dogovorite in vzpostavite ločeno omrežje tako, da si postavite svoje korenenske strežnike.
- *Izziv:* recimo, da smo zajeli naslednji paket na omrežju:

```
09:13:01.839003 IP (tos 0x10, ttl 64, id 13571,
offset 0, flags [DF], proto TCP (6), length 180)
www.brodnik.org.ssh >
AndyMac.gotska.brodnik.org.53945: Flags [P.], cksum
0xf181 (correct), seq 1108696419:1108696547, ack
2653946897, win 1040, options [nop,nop,TS val
2247733168 ecr 1042469077], length 128
```

 komentirajte vsebino in kdo komu pošilja.

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Vse je v številkah

- DNS storitev uporablja vrata številka 53
- nimamo storitve, ki bi preslikovala med imenom DNS in 53
 - imamo preslikovalno tabelo v datoteki `/etc/services`
- sistem poveže aplikacijo s procesom (programom) ob zagonu

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Imena aplikacij

```
# Network services, Internet style
#
# WELL KNOWN PORT NUMBERS
rtmp          1/ddp      #Routing Table Maintenance
Protocol     1/udp      # TCP Port Service
tcpmux
Multiplexer
tcpmux       1/tcp      # TCP Port Service
Multiplexer

domain       53/tcp     #Domain Name Server
domain       53/udp     #Domain Name Server
imap         143/tcp     imap2 imap4 #Interim Mail
Access Protocol v2
imap         143/udp     imap2 imap4 #Interim Mail
Access Protocol v2
imaps        993/tcp     # imap4 protocol over TLS/SSL
imaps        993/udp
...
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Imena aplikacij

• sockstat

```

Andy@svanun:-[128]#> sockstat
USER      COMMAND  PID  FD PROTO  LOCAL ADDRESS    FOREIGN
ADDRESS
....     imap    97205 0  stream -> ??
dovecot  imap-login 97204 3  stream -> ??
dovecot  imap-login 97204 4  tcp4    *:143          *:*
dovecot  imap-login 97204 5  tcp4    *:993          *:*
dovecot  imap-login 97204 11 stream -> /var/run/dovecot/login/default
bind     named    1750 513 udp4    127.0.0.1:53   *:*
bind     named    1750 514 udp4    10.0.0.1:53    *:*
root     syslogd  1649 4  dgram   /var/run/log
root     syslogd  1649 5  dgram   /var/run/logpriv
...
    
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Imena aplikacij

- Izziv: kako se v resnici imenuje DNS storitev v omenjeni tabeli?
- Izziv: dodajte/spremenite kakšen vnos v omenjeni tabeli. Ali se kaj spremeni pri sockstat, netstat, tcpdump?
- Izziv: kako operacijski sistem poveže aplikacijo z vrati za storitev? Kako se to naredi na Windows, na FreeBSD in kako na Linux?

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Imena protokolov

• izvleček:

```

ip        0      IP          # internet protocol,
pseudo   protocol number
icmp     1      ICMP        # internet control
message  protocol
igmp     2      IGMP        # internet group
management protocol
gpp      3      GGP         # gateway-gateway
Protocol
tcp       6      TCP         # transmission control
protocol
udp       17     UDP         # user datagram protocol
ddp      37     DDP         # Datagram Delivery
Protocol
ipv6     41     IPV6        # ipv6
mobile   55     MOBILE      # IP Mobility
ipv6-icmp 58     IPV6-ICMP   icmp6 # ICMP
for IPv6
etherip  97     ETHERIP     # Ethernet-within-IP
Encapsulation
    
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Imena ...

- Izziv: kateri protokol ima številko 50 in za kaj se uporablja?
- Izziv: Kakšni so formati vseh treh etc datotek – hosts, protocols, services?
- Izziv: kaj je to cifs / smb? V kateri datoteki bi iskali njegovo definicijo?

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

In od kje pridejo številke

- svetovni dogovor o številkah
- številke hrani in oglašča IANA – *The Internet Assigned Numbers Authority*, www.iana.org
 - korenski DNS strežniki: www.iana.org/domains/root/db/arpa.html
 - vrata: www.iana.org/assignments/port-numbers
 - protokoli: www.iana.org/protocols/
- Izziv: napišite program, ki tvori samodejno datoteko services iz podatkov na IANA strežniku
- Izziv: kakšni podatki so na www.iana.org/domains/root/db/si.html?

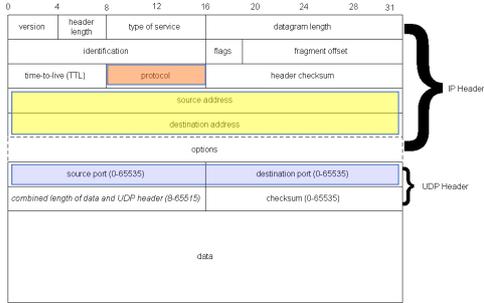
Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Iščemo naprej

- do sedaj razumemo:
 - kaj je IP naslov in kako se preslikuje z imenom (FQN – *fully qualified name*) (*hosts, DNS*)
 - kaj je ime protokola, ki ga uporabljamo (*protocols*)
 - kaj je storitev, ki jo želimo na oddaljenem računalniku in kako se imenuje (*services*)
 - katera aplikacija ponuja določeno storitev (*sockstat, netstat*)

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Iščemo naprej

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Iščemo naprej

- In kdo je dejanski ponudnik storitve?
- ponudnika poznamo po IP naslovu, oziroma iz njega izhajajočem FQN
 - lahko tudi neposredno na aplikacijski plasti

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Storitev WHOIS

- storitev
 - nicname 43/tcp whois
 - nicname 43/udp whois
- potrebujemo strežnik storitve whois
 - whois.iana.org, whois.arnes.si
 - orodja telnet, whois

Andrej Brodnik, Digitalna forenzika

Storitev WHOIS

DOMAIN	
name	uni-lj.si
registrar	Arnes
registrar-uri	http://www.arnes.si/storitve/splet-posta-strezniki/registracija-si-domene.html
nameserver	dns1.uni-lj.si 193.2.1.90 2001:1470:8000::90
nameserver	dns2.uni-lj.si 193.2.1.89 2001:1470:8000::89
nameserver	dns3.uni-lj.si 193.2.1.94 2001:1470:8000::94
status	ok
created	1992 - 11 - 23
expire	2015 - 06 - 06
expires in	53 days
source	ARNES

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Storitev WHOIS

DOMAIN HOLDER	
organization	Univerza v Ljubljani
nic-hdl	G39085
email	rektorat@uni-lj.si
telefon	+386 12418500
fax	+386 12518650
address	Kongresni trg 12
address	SI
source	ARNES

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Storitev WHOIS

TECH	
nic-hdl	O167923
email	anton.jagodic@uni-lj.si
address	SI
source	ARNES

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika

Storitev WHOIS

- *Izziv:* iskanje podatkov o domeni gov.si ne bo težko. Kaj pa o kakšni drugi, tuji domeni?
- *Izziv:* google.si ne bo težko, kaj pa google.com?
- *Izziv:* rkc.si – človek si ne bi mislil.
- *Izziv:* našli smo naslednje pakete, ki jih komentirajte upoštevaje vire informacij, ki smo jih spoznali danes:

```
14:59:26.608728 IP xx.domain.netbcp.net.52497 >
valh4.lell.net.ssh: . ack 540 win 16554
14:59:26.610602 IP resolver.lell.net.domain >
valh4.lell.net.24151: 4278 1/0/0 (73)
14:59:26.611262 IP valh4.lell.net.38527 >
resolver.lell.net.domain: 26364+ PTR?
244.207.104.10.in-addr.arpa. (45)
```

Andrej Brodnik: Digitalna forenzika
